

Onderwerp**Vaststellen gedragscode raad****Informatie**

Datum	14 juli 2021
Behandelaar	Carin Bodewes
Zaaknummer	2286478
Portefeuillehouder	
Besluitvormend orgaan	Gemeenteraad

Overleg gepleegd met:

- ☐ Financieel adviseur:
- ☐ Personeelsconsulent:
- ☐ Medewerker bestuur en juridische zaken:
- ☐ Communicatieadviseur:
- ☐ Inkoopadviseur:
- ☐ Team:
- ☐ Naam medewerker:
- ☐ Inspraak/adviesorgaan:

Aanleiding/voorgeschiedenis

De gedragscode van de gemeente Midden-Drenthe is al geruime tijd geleden opgesteld. Het is van belang deze code regelmatig te actualiseren. Aan de start van de raadsperiode in 2018, is met de raad in nieuwe samenstelling gesproken over integriteit.

Integriteit verdient echter frequent aandacht. De accountant heeft in 2019 een vergelijkbaar signaal afgegeven en de werkgroep Financieel Overleg heeft dat opgepakt om hierover een bijeenkomst te organiseren voor de raad in 2020.

Door Corona was het lastig om een fysiek overleg te organiseren. Daarom is er eind 2020 en in het begin van 2021 schriftelijk aan de hand van casusvragen om input van de fracties gevraagd. Daaraan hebben vier fracties deelgenomen.

Op basis daarvan en combinatie met het model van de VNG, is een concept code gemaakt dat in een digitale bijeenkomst op 11 mei 2021 met raads- en commissieleden is besproken.

Peter Schokker van het Bureau Integriteit Nederlandse Gemeenten (BING) heeft de bijeenkomsten en het tot stand komen van dit concept begeleid. Voorgesteld wordt de nieuwe integriteitscode vast te stellen.

Voorstel**Toelichting voorstel**

Integriteit is belangrijk en 'een beetje integer' bestaat niet.

Op grond van artikel 170 tweede lid Gemeentewet bevordert de burgemeester de bestuurlijke integriteit van de gemeente. De burgemeester is verantwoordelijk dat dit onderwerp regelmatig op de agenda komt. De raad moeten elkaar een spiegel voor (durven) houden en de burgemeester is daarvoor de initiator.

Hoe vaak komt er in de media naar voren dat een bestuurder sneuvelt over een op het eerste gezicht 'simpele' situatie. Dan gaat het bijvoorbeeld om bonnetjes, declaraties, mogelijk verkeerd gebruik van informatie en indrukken van externen die afwijken van de bedoeling van betrokkene.

We kennen allemaal de voorbeelden ervan uit de media.

Daarom voorziet deze code in vaste regels volgens het model van de VNG, maar worden er ook praktische voorbeelden genoemd.

In Midden-Drenthe staat in de bestuurlijke visie: ruimte maken we samen. Daarmee kijken raadsleden ook naar morele grenzen. Niet alleen de vraag wat is toegestaan is relevant, maar ook hoe we vinden dat het hoort.

Integriteit van raadsleden verwijst immers naar de zorgvuldigheid die zij moeten hebben bij het invullen van hun rol in de democratische rechtsstaat. Dat betekent de verantwoordelijkheid nemen die met de functie samenhangt én bereid zijn verantwoording af te leggen. Van raadsleden wordt het goede voorbeeld verwacht. Zonder dat zal het vertrouwen in de democratische rechtsstaat worden ondermijnd en het draagvlak voor de naleving van de wetten en regels verdwijnen.

Vertrekpunt voor het raadslid is dan ook de eed of belofte die de politieke ambtsdrager bij de ambtsaanvaarding aflegt. Integriteit is niet alleen een kwestie van regels, maar ziet ook op de onderlinge omgangsvormen. Een respectvolle omgang met inwoners en organisaties, tussen raadsleden onderling en tussen raadsleden, collegeleden en medewerkers, met behoud van eigen politieke inhoud en stijl, is van groot belang.

Integriteit is een thema dat betekenis krijgt in het handelen. Een integriteitsbeleid dat alleen op papier bestaat is slechts een dode letter. Daarom moet het handelen van politieke ambtsdragers regelmatig onderwerp van gesprek zijn, juist ook onderling, en ook daarbij geeft de gedragscode ondersteuning. De code en de voorgestelde registraties zijn daarbij de instrumenten om te komen tot dat gesprek.

Belangrijke opgave voor alle raadsleden is om te zorgen we dat we hierover met elkaar in gesprek komen en blijven. Alleen dan kunnen we situaties goed en tijdig tegen het licht houden. Een actuele gedragscode die goed aansluit bij wat we in Midden-Drenthe belangrijk vinden, helpt daarbij.

Alternatieven

Geen nieuwe gedragscode vaststellen. Op zich blijft de huidige dan gelden, maar deze is wel 10 jaar oud en daardoor gedateerd. Dat is niet wenselijk gezien de verkiezingen in 2022. Een nieuwe code vormt de basis voor de nieuwe raad ten aanzien van wat mag en ook hoe we vinden dat het hoort.

Randvoorwaarden

Regelmatig het gesprek met elkaar erover aan gaan. Ook transparant zijn naar elkaar toe om belangenverstrengeling te voorkomen en vooral inzicht daarin te geven.

Uit de bijeenkomsten met de raad kwam vooral naar voren dat de overtuiging van een raadslid bij een bepaalde handeling heel correct kan zijn. Maar het gaat erom of dat in de ogen van een derde ook zo is. Vanuit dat perspectief wordt regelmatig anders gekeken naar gedrag en houding met alle consequenties van dien in de openbaarheid.

Risico's

Indien het onderwerp integriteit geen regelmatig terugkerend gespreksonderwerp is, heeft dat als risico dat er geen duidelijke lijn van handelen is binnen de raad. Dat kan grote gevolgen hebben als er – meestal plotseling – een integriteitskwestie speelt.

Financiële gevolgen

Niet van toepassen ten aanzien van het vaststellen van deze gedragscode.

Personele gevolgen

Niet van toepassen ten aanzien van het vaststellen van deze gedragscode.

Duurzaamheid

Niet van toepassen ten aanzien van het vaststellen van deze gedragscode.

Publicatieniveau

Het voorstel is openbaar. De gedragscode wordt geplaatst op de website van de gemeente.

Overig

Bij de bespreking in de commissie Algemeen Bestuur van dit voorstel op 15 september jl. is een aantal suggesties gedaan om de tekst van de gedragscode aan te vullen.

Die suggesties zijn verwerkt in de bijlage op de volgende passages.

- Bij inleiding is na derde alinea toegevoegd: Kortom: Een raadslid dient zich te gedragen zoals van een raadslid mag worden verwacht.
- Bij de inleiding is na de laatste alinea de volgende passage toegevoegd: Deze gedragscode geldt voor de raadsleden en ook voor commissieleden. Ook commissieleden zijn formeel door de raad benoemd en moeten zich houden aan alle regels die ook voor raadsleden gelden.
- Aan artikel 1.1 is toegevoegd: Als in deze code raadsleden worden genoemd, worden daarmee ook de commissieleden bedoeld.
- In hoofdstuk 2 'voorkomen van belangenverstrengeling' is na het wettelijk kader onderdeel afleggen eed of belofte (artikel 14 Gemeentewet) een passage toegevoegd waarin in minder plechtige taal de inhoud van de eed of belofte wordt geduid.
- In hoofdstuk 3 'informatie' is bij de gouden regels toegevoegd: We spreken elkaar aan op het naleven van de gemaakte afspraken.
- Naast deze artikelen (6.1, 6.2 en 6.3) is in het paarse stuk nog een gouden regel toegevoegd: Doel is: dat een raadslid zich gedraagt zoals je dat verwacht.

Omdat de gedragscode een speciale lay-out kent is het lastig in het document zelf de wijzigingen zichtbaar te maken. Daarom is in deze paragraaf een korte opsomming gegeven.

Vervolgprocedure/communicatie

Na de verkiezingen van 2022 zal deze gedragscode van toepassing zijn op de raadsleden en commissieleden.

De nieuwe gedragscode maakt deel uit van het gesprek met de raadsleden bij het samenstellen van de geloofsbrieven voor de installatie in de raad.

Bijlagen

- Nieuwe gedragscode raads- en commissieleden Midden-Drenthe 2021
- Oude gedragscode politieke ambtsdragers Midden-Drenthe 2011
- Resultaten mentimeter raadsbijeenkomst 11 mei 2021